

Posudek oponenta na diplomovou práci Johany Dittrichové ***Současné trendy protestantské liturgické hudby v České republice***

Autorka zvolila za svůj diplomový úkol téma, jež dosud v hudebněvýchovné, hudebněteoretické a hudebněhistorické oblasti není zcela běžné. V téměř celé druhé polovině minulého století se jevilo jako nežádoucí, nyní se zas týká problematiky, která je aktuální pro omezený okruh zájemců z řad církve (církví) a z nepočetných řad hudebníků či pedagogů, kteří se liturgické a duchovní hudbě věnují. Právě proto však považují toto téma za velice vhodné a potřebné. Vždyť budeme-li sázet vždy jen na to, co je právě oblíbeno a co je pokládáno za důležité v určitém momentě, ztratíme záhy i hodnoty, jež nám zanechaly desítky minulých generací a jež pak třeba už nikdy neuvedeme ve známost a v život. Navíc ztratíme nakonec i hodnoty, jež vznikají v přítomnosti. A je jistě jednodušší dané věci uchovávat, než je po čase hledat a znovu objevovat. To platí i pro téma předložené práce. J. Dittrichová uvádí, že si sama uvědomuje problémy, které zpracování takové problematiky provázejí, zejména nutnost opírat se o prameny. Je to pochopitelné, vždyť nalezení komplexního náhledu na současnou protestantskou liturgickou hudbu je skutečně úkol obtížný jako vždy, když se jedná o věc ve vývoji, nefiltrovanou časovým odstupem a o věc, jež ve své současnosti má řadu zdrojů, obsahuje velké množství leckdy nesnadno definovatelných procesů a jež také ústí do řady dosud neutříděných výsledků. Lze však zároveň konstatovat, že se J. Dittrichová zhostila tohoto úkolu úspěšně.

Už sama struktura protestantského prostředí představuje pro podobnou práci obtížné pole, panuje zde totiž tradiční liturgická různost, jež s sebou nese i různost hudebního projevu. Autorka ovšem našla primární východisko v biblických dějinách – v úloze hudby při podpoře vztahu člověka k Bohu na půdě Starého i Nového zákona. Našla v biblických textech místa, která její záměr přesvědčivě dokládají, třebaže neposkytují zcela konkrétní obraz o podobě hudby při příležitostech, jež jsou objektem těchto textů. Jejich kvalifikovaný rozbor (a o něj se také autorka opírá) přece jen mnohé naznačuje a přesvědčuje o tom, jakou podobu a jaký dopad mohla mít hudba v kontextu popisovaných událostí. Tato biblická opora je zcela pochopitelná a oprávněná – práce je zaměřena na hudbu s náboženskou funkcí, navíc v prostředí, kde biblické texty představují jediný a zásadní zdroj víry.

Je třeba ocenit též kvalifikovaný pohled na současnou hudbu v prostředí, na něž autorka zacílila pozornost. Klasifikaci či typologizaci protestantských písní provedla J. Dittrichová se skutečným vhledem do obsahové roviny textů, do liturgických situací i s vhledem do povahy jednotlivých církví a společenství. Přitom zcela přirozeně měla na paměti hudební parametry písní, a to nejen v linii hudebně výrazové, ale též v linii žánrové. Je to výsledek komplexního pohledu na hudbu, vycházejícího nutně ze seriózního zohlednění detailů. Velmi kladně přijímám také autorčin přístup k sepětí hudby a slova s detailním pohledem na poetiku textu (s. 17, 18) a na problémy v překladech. Takové propojení nasvědčuje skutečně podrobnému vhlížení do problematiky a dokládá jistě i soustavný zájem pisatelky o danou věc. V tom čtenáře utvrzuje též pozornost, již J. Dittrichová věnovala dalším aktivitám, které s liturgickou hudbou jsou spojeny, třebaže se neodehrávají výlučně v hudební rovině. Za zvlášť důležité ovšem považují vše, co je v práci spjato s hudbou, tedy i přehledné charakteristiky zpěvníků, výstižné charakteristiky osobností, které současnou protestantskou hudbu výrazně a tvořivě ovlivňují, a také autorčin průzkum zaměřený na situaci této hudby. Opět vyzdvihují komplexní uchopení problematiky, zaměření na otázky kvality hudby, a tedy i na otázku prožitku, ať již náboženského, emocionálního nebo čistě estetického.

Je patrné, že v předložené práci autorka zúročila svou cílevědomou, systematickou činnost, a je jen škoda, že toto nezavršují adekvátní, zevrubné závěry. Takto zpracovaný text by si důkladně pojaté závěry, jež by shrnovaly a zobecňovaly vše, k čemu autorka dospěla, skutečně zasloužil. Navíc je práce napsána čtivě, přestože neustupuje z odborného stylu, ba

právě naopak. Jistě, některé pasáže, charakterizující průběh činnosti při setkáních zaměřených na tvořivé aktivity, vyznívají popisně a spíše jako reportáže, ale i to lze vzhledem k povaze textu na daných místech pochopit. Práce obsahuje minimum drobných chyb (překlepů či občas chybějících čárek), což je ovšem průvodní jev téměř každého textu, který neprošel korekturou nezávislé, ve vlastním psaní nezainteresované osoby.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem, ke kvalitě zpracování problematiky a ke kvalitám textu samotného proto práci bez dalších připomínek doporučuji k obhajobě.

Michal Nedělka
katedra hudební výchovy

3. 6. 2013